

no en el h 1922

Sessió diumenge tarda 11-3-62. Sra. Montserrat Pujol de Canals, Sr. Miquel Planes i Sr. Josep Genovés.

Aquesta lectura d'avui feta en un dia i en una hora diferents a les habituals nostres té així mateix un sentit diferent. Avui donem a conèixer una poesia i una narrativa que tot i essent de gent que encara no ha publicat les seves obres, o si ho ha fet com l'amic Planes ha estat en humils quadernets ~~afíxixixixix~~ d'intimitat, és de gent ja del tot ben formada i ben definida, i ~~per~~ per tant el seu treball no pot classificar-se ~~com~~ com ~~afíxixixixix~~ d'iniciació i tempteig ni tampoc com a pertanyent al corpus literari català.

Són tots ells gent sense cap pretensió, si l'haguessin tingut a hores d'ara haguessin ja trobat la manera de donar-se a conèixer i al mateix temps afrentar el judici crític pertinent. Precisament això és el que colpeja d'aquesta gent: el seu treball humil, pacient, quotidià, ple de servitud, d'amor, i sense cap finalitat aparent. Per què, us preguntareu, aquesta gent escriu? Si ho preguntéssim a cadascun d'ells potser no ens sabrien respondre d'una manera concreta. I és perquè a ells els que els interessa és dir, expressar allò que miraculosament els surt del fons de la seva ànima i els apropa més al misteri de les coses i de l'inconegut. Potser meravellats per un màgic de que els és donat de tant en tant, i la seva complança és en la mateixa música del vers. Seran gent que hauran passat per aquest món visquent-lo interiorment, i la poesia els haurà servit, com diu l'Espriu, per a viure miller i potser un dia per a ben morir. El seu món poètic interior en certs moments no l'han pogut contenir i ha esclatat sorollós o tímidament però, sense cap dubte, d'una manera autèntica.

No anem ara a jutjar aquestes obres amb un esperit de crítica literària com cal. Anem a posar-nos, a enlairar-nos, a nivell de la seva intenció veritable. Anem a jutjar-les amb el cor, amb l'ànima, amb la sang que és tal i com han estat escrites aquestes obres. I no intentem acompanyar ni recordar maneres de dir o de fer, entre altres coses perquè això generalment revela una manca de sentit crític personal en un escoltador, només sapèiem veure uns éssers dels quals no podria dir-se si han llegit molta poesia; ni tampoc si, seguint la vida literària d'avui diguem-ne aquella boira que reposa damunt les grans ciutats que sembla igual dia a dia i sempre és

diferent - fan poesia; però que indiscutiblement han viscut i viuen poesia, que de fet és el delit darrer que Broocke i Càries Riba desitjaven.

Petsar ara podria estendre'm una mica més amb la senyora Montserrat Pujol, perquè d'ella a més de l'obra en coneixo la seva vida, tota ella dedicada al ben dir. M'agradaria anunciar-vos el seu pròxim llibre: Jo com diré que t'estime?, llibre definitiu i que coronaria tota una vida dedicada al vers i a la vida interior. Pertanyent a una família de benestants agricultors de Molins de Rei ha sabut ajuntar al seu fer quotidià, de servitud familiar, l'ús de les bones lletres, i ha arribat a un grau de saturació i ordenació del pensament que li ha estat possible de mostrar-los als altres sense molt esforç. El seu recull dividit en quatre parts: La paraula i el vers; Tu, jo i el món; Festes i cànctics; i el Món petit, és un recull de 44 poemes aplegats segons la seva intenció poètica. Tot llegint-les vaig arribar al convenciment que em trobava davant d'una veu que tenia tota la cadència de les coses terrals catalanes, tot l'esperit catalaníssim d'entendre el món, els homes, les coses i allò que hi ha més enllà de les coses. Si Montserrat Pujol s'ho hagués proposat hagués estat la més impressionant "patum poètica" de Molins de Rei. El seu bon gust, la seva modèstia i humilitat que, no gensmenys, no l'ha feta renunciar de la seva obra ni del desig de mostrar-la però sí d'esventar-la en llocs que no caiguessin dins un clos íntim i familiar, l'ha salvada de caure en un error tan gran. Ara em penso que amb la publicació d'aquest llibre podria definitivament marcar-se com la poetessa de Molins de Rei, havent arribat a aquest títol amb una labor callada, autèntica i pacient. Amb aquest recull Montserrat Pujol tanca un cicle ben ample de la seva vida: ara ja té un lloc del seu esperit on tornar una i altra vegada. I els altres, el seu profíame, rebran amb ell un reflex, una espurna, del seu ample i meravellós i alhora íntim món interior.